

ELOFIZETÉSI ÁRAK:

Fél évre . . 50 L — b.
 Egy évre . . 25 L — b.
 Egy órá . . 9 L — b.
 Nyiltér sora 6 L — b.
 Hird. petitsora 3 L — b.

SZÉKELY UJSÁG

Kézdivásárhely és Vidéke Gazdasági Egyesületének hivatalos lapja.

Megjelenik
 hetenként kétszer:
 csütörtökön és
 vasárnap reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Soseana Gen. Averescu-ut 4

Felelős szerkesztő: Dr. I. Diénes Ödön.

Kiadja a Societate Anonima Tipografia Targul-Sacuilor.
 Kézdivásárhelyi Könyvnyomda Részvénytársaság.

Segédszerkesztő: Kovács J. István.

Róvás.

A belügyminiszter adott igazat nekünk és kijelentette, hogy a magyar nyelv nem idegen Romániában. Ezt a döntést Kolozsvár város provokálta, mely nem régen a községi adók kivételéről szabályrendelet-tervezetet terjesztett fel a miniszteriumba jóváhagyás végett. A miniszter a cégtáblák megadóztatásáról szóló részét a szabályrendeletnek keresztülhuzta, félre nem magyarázható módon kifejezésre juttatta, hogy a cégtáblák idegen nyelve alatt a Romániában élő kisebbségek nyelve nem érthető s az csupán az egyéb, valóban idegen nyelvű cégtáblákra vonatkozik. A miniszter egyidejűleg elrendelte, hogy a magyar nyelvű cégtáblák csupán a cégtáblaadó minimumával terhelendők meg és így a magyar nyelvű cégtáblák után is csupán ötszáz leu községi adó fizetendő.

Miután Kolozsvár volt az első, mely ezt az ominózus tervezetet a miniszter elé jóváhagyás végett felterjesztette és így Kolozsvár volt az első, amely világosan megkapta a rendeletet a cégtáblaadók helyes értelmezésére, természetesen irányadóul fog szolgálni a többi erdélyi városokra is, amelyekben szintén hajlandóknak mutatkoztak a városi tanácsok az erdélyi magyarság nyelvét idegen nyelvként elkönyvelni.

A pénzügyminiszter a vámfőnökökhöz körrendeletet küldött, amelyben a legszigorúbban megtiltja a vámhivatalokban elburjánzott baksisrendszert. A pénzügyminiszter a legszigorúbb büntetéseket helyezte kilátásba azok ellen, akik a tisztességes kereskedelmet a kiterrozt baksisokkal lehetetlenné teszik. A Dimineata hosszú hírből foglalkozik az üdvös miniszteri rendelettel és követeli a rendelet ellen vétők példásan szigorú megbüntetését. Nagyon naiv ember lehet a pénzügyminiszter, ha azt hiszi, hogy tiltó rendeletekkel rendet teremthet a vámhivatalok körül. Az Isten, aki nagyobb ur, mint a pénzügyminiszter, szintén ráijesztett az emberekre a tiz parancsolatban: „ne lopj” és az emberek mégis lopnak. Sok előfeltétel szükséges ahhoz, hogy Romániában megszűnjön a baksisrendszer. Egy miniszteri rendelet semmiesetre sem elég.

— A kormány tagjai benyújtották lemondásukat. A Keleti Újság írja: A miniszterelnök felhívása következtében a kormány tagjai benyújtották lemondásukat. Ez a lemondás formális lenne, hogy így a kormány átalakítása simán megtörténhessen. Lehet, de az is lehet, hogy a kormányban egyáltalán nem lesz változás. S ennek ugyanannyi a valószínűsége, mint a leggyökeresebb átalakításnak. Az Adeverul azt jelenti, hogy Sassu, Banu, Mosoiu és Cosma miniszterek kiszorulnak a kormányból s Saveanu és Lepadatu belépnek.

Fegyverkeznek a bolgár felkelők.

Szófiai értesülések szerint újra erőhöz kaptak a bolgár felkelők. A Brassza város mellett levő hegy mögött gyülekeznek és gyakorolnak.

A jelentések szerint a felkelők nagyszorúen el vannak látva háborús felszereléssel és még most is állandóan fegyverkeznek.

Mindenki újabb zavargásoktól tart. Egész Bulgária lakossága izgatottan várja a bekövetkezendőket. A bolgár kormány egy Szófiában kelt rendelettel behívta az összes tartalékos tiszteket.

A bulgáriai eseményeket egész Európa aggodalommal figyeli.

Japán elfogadta az orosz segítséget.

Tokioból táviratozzák, hogy a japán kormány visszavonta azt a rendeletet, amelylyel a „Lenin” nevű Wladivostokból indult orosz hajónak megtiltotta a kikötést, amely Japánnak segítséget hozott. Az orosz hajó gyanúsítva volt, hogy kommunista füzeteket visz Japánba.

A volt osztrák-magyar hivatalnokok nyugdíj-ügye.

Hétfőn kezdődött meg Bécsben a kis-antant és Olaszország értekezlete Ausztria-Magyarországgal a volt állami hivatalnokok nyugdíj ügyének kérdésében. Romániát dr. Eftimie Antonescu és dr. Gheorgheu pénzügyminiszteri főigazgatók képviselték.

Még nem jutottak semmi eredményre.

Gazdatisztek újabbmozgalma.

A csatolt területek gazdatisztjei, valamint segédtsztek, más gazdasági alkalmazottak és börtölök, az agrárreform kapcsán több helyen mozgalmat indítottak, hogy jogos igényeiket a földosztás alkalmával vegyék figyelembe, hiszen senkinek nem lehet több jogos igénye a földhöz, mint éppen nekik a tapasztalt, tanult gazdák-nak, akik eddig művelték az ezer holdas tagokat s arra a nivóra emelték az erdélyi részek földmívelését és mezőgazdaságát, a melyen áll.

Mozgalmuk erőteljesen kifejezője volt az impozáns országos gazdatiszti naggyűlés, amelyet Marosvásárhelyen, az összes érdekelt képviselőinek részvételével tartottak. A naggyűlésből memorandumokat küldöttek a kormányhoz és a pártok vezetőihez és minden követ mozgattak arra, hogy jogos igényeik kielégítést nyerjen. Ez ideig minden lépésük hiába való volt. Az agrárreform és földosztás gyorsan halad előre a nélkül, hogy a gazdatisztek ügyével a legkevesebbet is törődtek volna. Most a méltán elkeseredett emberek még egy kísérletet tesznek.

Mozgalmukat újra föllevenítik s elhatározták, hogy kéréseiket most a parlament megnyitáskor deputáció útján mindenestre eljuttatják a kormányhoz, a vezető politikusokhoz, ha kell a királyhoz is. A mozgalmat a

megválasztott régi tisztviselői kar vezeti, csupán az ügyek ideiglenes vezetésére kérték fel a lemondott elnök helyett Csomos Jenőt. A mozgalommal kapcsolatos bejelentések az érdeklődések jövőre is az „Az Ellenzék” szerkesztőségéhez Tg.-Mures, Piata Calvin 3. sz. alá intézendők. Nem hisszük, hogy ezen újabb megmozdulás is eredménytelen maradjon.

Hétköznapi témák.

Papot választánk . . .

(Ahogy elmondja és megírja egy választó.)

A népek esmánt összejövénének és papot választának. Mert hát a kutyateremtést a világnak, a magyar szeret választani. Oh, hányszor kurjongattuk bele a választás harcába:

— Nyulbőr! Handlé! Mi van eladó?

És, oh, hányszor, hányak vertük be a fejét csupa virtuskodásból. Mert hát kellett mindig egy kis vérfrissülés, egy kis politika. (A suj edd meg.)

Most es tehát elhatározták, hogy választunk. Éljen az általános, egyenlő, titkos választójog! (Fogja be a száját Annané, magának nem dukál a titkos.)

És felszólalna először Nagy ur, a templom alól. Emigy:

— Tiszteletes fő és alpreshiterium! Az Allah növezzse meg mindnyájunk szakállát és a Ganc-cég 100-as égője fényeskedjék ott tul, a rácson! Vóna egy közben jött indítványom. Ez az indítványom közment legyen mondva, az vóna: Egy életem, egy halálom, én Szabó Ferencet kívánom.

A népek rázuditának és kejabálának:

— Ugy van! Éljen.

Lázár bácsi meges toldá ezt az éljen riadalt és ő meg aszondá:

— Éljen egészséggel!

Költemények prózában.*

Az aggastyán.

Megkérdezték a királyt, mi az, amit kíván.

— Adjatok nekem a másik király országát.

Megkérdezték a tudóst:

— Adjatok ide az élet és a halál értelmét.

A költőt:

— A világ minden pacsirtáját és minden virágát.

A hőst:

— Babérkoszorút a győzelem után.

Megkérdezték a művészt is:

— Adjatok nekem a gyermek mosolyát, amikor édesanyját látja.

Amikor azonban az aggastyánt is megkérdezték, szomorúan felelte:

— Ne adjatok nekem semmit.

* Az itt közölt, magyarba áttüzetett két kis darab mutatvány Isacu Emilnek most megjelent új könyvéből. A kötet igénytelen címe: „Költemények prózában.” Ennek megjelenése is nagy visszhangot keltett a román sajtóban. A bukaresti lapok egyhangú elragadtatással üdvözölték az erdélyi román költőt, akinek a magyar írás terén is már nem egy kisebb-nagyobb sikere volt.

Isacu a nemes baudelaire-i hagyományokon indul el, anélkül, hogy utánzó lenne. Van megfigyelése. Éles szemmel meglátott apróságok mély hangulatot váltanak ki érzékeny egyéniségéből. Ennek a kötetnek hangja is kissé erőszakolt primitívségű, mint minden prózai költeményé. Ez azonban csak növeli azt a hatást, amelyet az olvasóra gyakorol.

A vak.

A vak a tavasz virágai között hevert és egy fűszállal játszadozott.

Mosolygása, mintha testvére lett volna az égbolt mosolyának.

Hozzáléptem és szeliden kérdeztem tőle:

— Mit mosolyogsz? Szépségeket látsz?

— Sok virágot látok . . . s a szeretet tavában az élet hattyuja fürdik . . . a partokról a fény szórja illatát; Pán sipja szól s a szerelmesek csókjaikkal csalják meg a villanó percek . . . Fehér márvány talapzaton két madarak dalolnak és rabszolgák és rabszolgánők lejtnek táncot a borral és gyümölcsessel megrakott asztal körül. Ezüst kupákban nagy gyémántok tündöklnek, miként a hajnal könnyei a zöld lombok között. És napsugár övezi ifjonti párok arcát, mert ime megérkezett ódon vizek földjéről magas elefántháton, kherubok kíséretében a menyasszony:

— Ó milyen szép az élet! Narancserdő . . . álomvirágok . . . boldog otthonok . . . tavasz . . . ó élet! . . .

A vak csöndesen mosolygott. És megkérdezte tőlem:

— Hát te? Mit látsz te?

Lassan feleltem:

— Templomot látok, amelynek ormáról lehullott a kereszt; oltárán az Ördög csókolódik a Háborúval és csontvázak zsoltármáznak a kórusán . . .

Egy harmadik pedig ráduplázza:

— De jó szavai es vannak ennek a Bélának, az a Mindentmegaranyozó aranyozza meg a száját.

De szent Isten, feláll a kövér, törpe ur onnan, az asztal felső végéről és monda sok okos fénom szavakat. Csak azt nem tudom, hogy miért patogott oly mérgesen. Nem tudom, hogy reám haraguda-e, pedig hát nem véték soha az életében, aztán úgy meg es huzódék az ajtó mellett, hogy talán észre sem vette, hogy még én es, képviselőtestületi tagbeli létemre, odamerészkedtem az urak közé.

Ez a kövér ur asszondá:

— Jól van nó, atyámfiai, csak hát a papot fizetni es kell. Mert hát, ugy-e nó, a pap se angyal, a pap es ember, a pap es eszik, iszik, aztán miből eszik, miből iszik, ha nincs reá baresz. Osztan arra keetek ne számítsanak, hogy az embereknek kedvük vóna meghalni csak azért, hogy a mi eklézsiánknak legyen egy másik rendes papja es. Igaz-e Megyasza ur? Mert hát tudják meg keetek, hogy az emberek ezután 100 évig fognak élni, tökkel ütött számár az, aki önként, jószántából itt hagyná a porost. De azért amit mondék, ne vegyék úgy, mintha mondtam volna. Én nem szoktam sokat beszélni. A sok szó, tudják meg, szegénység. És ki meri azt állítani, hogy én szegény volnék. Szegény az ördög, mert nincs lelke. Egy szónak is száz a vége. Az én okoskodásom pedig oda konkludál, hogy önszántunkból emeljük fel a képét. Én felemelem! Aki felemeli, emelje fel az ujját.

Riadó éljen, helyeslés és ujjfelbökés következményezé ennek a kövér urnak a szavait.

— Megadjuk! Hogyne adnók! Éljen!

És így megleve másodszor papnak Szabó Ferike. Az elnök ur pedig megkérdezi először es, másodszor es, harmadszor es es nem lehet kiverni egyiknek es a fejéből, hogy csak Szabó Ferenc éljen. Hát miért éljen éppen ő egyedül? Hát mért nem élhet a főgondnok vagy az elnök ur, vagy tegyük fel, Bothár ur vagy én. Hát mit vétettünk a tisztelt gyülekezetnek? Éljen! Éljen! Éljen! Azt mondák az asszonyok es, akik szintén szép számmal megjelenének az eklézsiában. Éljen! Azt mondák a lányok es. Hát én es asszondom: Az Isten éltesse! És kiáltsuk mi es Nagy urral a gőzfürdő mellől, meg Rác urral a degeciából, hogy éljen.

Hogy meg aztán benne legyünk a választásban, végezetül feláll a Ujuti, köhinte egyet es jól megmondá:

— Tisztelt Presbiteriumi es alkalmi közönség! Szégyen ami szégyen, volna mindenünk, csak kántorunk nincs. Én azt mondanám, ne es menjünk haza, hanem válasszuk meg a kántort es. Minek annyit szemetezni e dologgal es.

De mán ebbe a népek nem menének bele es aszondák a bölcsek:

— Hagyjunk máskorra es valamit.

Igaz es volt, mihez még sok okos eszt es friss, jó egészséget kívánok!

Egy választási-párti.

HIREK

Szerda, okt. 10.

A nyelv.

Ne essék senki tévedésbe! Nem arról a nyelvről írok, amely miatt ma óriási küzdelem folyik a természetes jogát féltő nemzeti kisebbség és a hatalom természetellenes törekvése között. Nem. Arról a nyelvről mondok el egyet-mást, ami az ember szájában forog. Amelyről azt mondja Jakab apostol a bibliában: *„A nyelv kicsiny tűz, mely nagy erőt megéget... A nyelv is tűz, a gonoszságnak összessége. Mert minden természet, vadállatoké, madaraké, csuszómászoké és vízieké, megszelidíthető, de a nyelvet az emberek közül senki sem szelidítheti meg, fékezhetetlen gonosz az, halálos méreggel teljes. (Jak. III. 5-8.)*

Mennyit kellett szenvednie az emberi gonoszság miatt annak, aki a nyelv végzetes szerepét a társadalmi együttélésben ilyen alaposan ismerte. Mennyi romlást láthatott az életben, amit mind a nyelv fékezhetetlen gonoszsága idézett elő.

Olyan gyilkoló mérget még ki nem talált a leleményes ártani akarás, mint a minőt az

ember akkor kever, mikor bosszútól, irigységtől, gyűlöletől vagy más silány érdekből embertársának legdrágább kincsében: jó hírnevében, tisztességében, becsületében okoz helyrehozhatatlan károkat. És a legkeservesebb az, hogy amíg minden más támadás ellen sikeresen fölfegyverkezhetik és védekezhetik mindenki, ennek az alávaló, piszkos és embertelen ártani akarásnak mindig alattomos, mindig leplezett támadásait csak alig és csak a legritkább esetben sikerül kivédeni.

Ugy indul és úgy járja útját ez a szörnyű erkölcsi infekció, mint a legpusztítóbb epidémia, senki sem tudhatja, hol és mikor lép rá gyilkoló baktériumaira, vagy hol és mikor tapadnak ruhájához, vagy hol és mikor lélekzeli be azokat!

Hány család boldogságát, nyugalma, lelki békességét dulta föl egy-egy szennyes rágalom, aminek még átkozott bünszerzőjét sem lehetett kipuhatolni soha!

A törvény ugyan szigorú büntetést szab az ilyen ocsmány bűn szerzőjére, de maga a társadalom sem a törvény mellett áll, mert magát is részesnek tudván ebben az alávalóságban, nem a vádaskodótól követeli meg, hogy állítását bizonyítsa, hanem a vádlottól, a hirbe hozottól kíván öntisztázást. És még nagy kegy, amikor ilyen is kíván, amikor nem esik abba a hibába, hogy a vádakat fenntartja és dédelgeti anélkül, hogy az igazság érdekében meggyőződést szerezne magának.

Ilyen társadalmi állapotok mellett szinte megnyugvást kelt minden becsületesen gondolkozó, tisztességes emberben, ha kivételesen egy-egy becsületgyilkos horogra kerül s bűnére a törvény teljes szigorral sújt le.

Igy történt ez a napokban a mi helyi bíróságunk előtt, ahol egy magáról megfélemlített vádlottat szinte példátlan kemény ítélettel sújtottak.

Bennünk ez az ítélet teljes, tökéletes megnyugvást kelt. Sok szomorú tapasztalat után újra meggyőződünk arról, hogy az ember becsülete nem rongy, amibe a sáros csizmáját bárki büntetés nélkül beletörölheti.

Tanulhat ebből az ítéletből mindenki, aki hasonló ártani akarásra hajlamosságot érez. És amikor fölnyitja száját, hogy embertársát elgyalázza, ez az ítélet intó momentója lehet: „Ember! Vigyázz a nyelvedre!”

Juszticia.

— **Megválasztották Szabó Ferencet.** Hétfőn volt a ref. papválasztás Imreh Lajos martonfalvi lelkész elnöklete mellett. A szép számban megjelent hívek egyhangulag kívánták a második papi állásra meghívott Szabó Ferenc megválasztását, amit az elnök konstatait is és így a ref. egyházköztség rendes papja lett Szabó Ferenc. Nagy a hívek bizalma, hogy benne az eddigi munkálkodása után, olyan papot nyer, aki tovább is ki fogja érdemelni reformátusaink szeretetét. Szeretettel köszöntjük mi is, aki őt megtanultuk tisztelni és becsülni.

— **Táncok bemutatása egy est keretében.** Mindenki ismeri Nágóné Szabó Mariska finom izlését, mely meglátszik minden estén, ahol egy tánc vagy élőkép bemutatásáról van szó. Lelkének mélységét, a művészetnek teljes átérzését ülteti át az általa rendezett táncokba, úgy, hogy közönségünk minden egyes ilyen estén elragadtatással adózik egy-egy ilyen táncnak, sokszor nem is sejtve, hogy ezeknek a rendezésében Nágóné keze, izlése játszik bele. Örömmel közöljük tehát a november 6-án Nágóné Szabó Mariska által rendezendő estről tudósításunkat, amikor közel 12 táncot fognak bemutatni városunk műkedvelői, kis táncművészei Nágóné művészies beállításában, rendezésében. Az est műsorát egyelőre itt közöljük: 1. Nyitány. Játssza: László Szőke Lehel zenekara. 2. Tengerész-induló a „Leányvásár” c. operettből. 3. Palotás. 4. Virágok ébredése. 5. Zsoké-tánc (szóló). 6. Tirolai tánc. 7. Rózsa-ballett. 8. Szóló tánc. 9. Apacs-tánc (duett). 10. Spanyol-tánc. 11. Bajadér-tánc.

— **Havazások a regátban.** Kinpolung környékén október első napjaiban szokatlan mennyiségű hó esett.

— **Felszabadulnak-e a lakások?** Az új lakbérleti törvényről különböző híreket terjesztenek, nagyobbára érdekeltek. Bizonyosat tudni

ma még nem lehet, éppen azért fenntartással kell fogadni az erre vonatkozó híreket. Annyit azonban tudni lehet, hogy a készülő törvény, amellyel, hogy a kisebb bérlőket védelemben részesíti még egy további évre, folytatólagosan kiterjeszti a háztulajdonosok jogait. Így szabaddá teszi az üzlethelyiségeket, luxus és nagy lakásokat és újabb béremelési jogot ad a háztulajdonosoknak. Az emelés — értesülésünk szerint — a múlt évi bér 50 százaléka lehet. Ismételjük azonban, hogy még ezen értesülésünk is megerősítésre szorul, mert itt, Romániában valamit megtudni csak akkor lehet, ha már a parlament megszavazta.

— **Elmaradt a növendék-hangverseny.** E hó 14-ikére tervezte dr. Török Zoltánné urnő növendékei vizsga-hangversenyét, melyet azonban közbejött akadályok miatt egy héttel el kellett halasztania. Így ezt a hangversenyt okt. 21-én tartják meg.

— **Jövő héten döntenek az iskolarendeletről.** A nagy feltűnést keltő iskolarendelet a múlt héten érkezett meg a magyar egyházi főhatóságokhoz, de még a közoktatásügyi kormánynak adandó válaszlól nem döntöttek. Érdeklődésünkre azt a választ kaptuk egyházi körökből, hogy mindenik egyház előbb külön veszi tárgyalás alá a rendeletet és ennek megtörténte után egységesen fognak a kormánnyal szemben fellépni. A határozat döntő fontosságú lesz a kisebbségi egyházak iskolapolitikájára vonatkozólag. Az a vélemény is felmerült, hogy a végleges döntést addig halasszák el, amíg a szászoknak az iskolakérdésben a kormánnyal folytatott tárgyalásai befejeződnek, hogy ennek eredményei, illetve tanulságai figyelembe vehetők legyenek. A kérdés végzetes fontossága miatt az illetékes tényezők csak alapos megfontolás után határoznak. Emiatt a végleges döntés csak jövő hétre várható.

— **Földrengések.** A bretagnei félszigeten 20 pereig tartó földrengés volt. Sirakuzában és Málta szigetén szintén erősebb földlökések voltak érezhetők. Győrben, Panonhalmán és környékén több másodpercig tartó földlökések voltak tompa földalatti morajjal kísérve. Az emberek az uccára szaladtak, a butordarabok ki-mozdultak helyükből, az órák megállottak.

— **Elöl-hátul.** A főváros rendőrkapitánya elrendelte, hogy az éjjel közlekedő autók hátul is el legyenek látva lámpával, melyek a számot megvilágítsák.

— **Hamis 100 leusok.** Jassziból jelentik: A Banca Nationala-nál megjelent egy ismert jassii kereskedő, hogy átadjon a pénztárnoknak egy nagyobb összeget. A csomagolásban hamis 100 leusokat találtak, melyek alig különböznek a jó bankóktól.

— **Drótnélküli táviró Varsó és Amerika között.** A múlt esztőtörtökön vezették be Varsóban a drótnélküli távirót Varsó és Amerika között. Az első drótnélküli távirat az Egyesült Államokból Varsóba 70 perc alatt érkezett.

— **Az újságok száma Romániában.** Az 1922. évben Romániában 657 lap nyomtatott. Ezek közül 471 nyomtatott román nyelven, a többi 12 kisebbség nyelvén. A régi Regatban nyomtatott 362, Erdélyben 237, Besszarábiában 35, Bukovinában 23. Erdélyben a kisebbségek nyelvén nyomtatott 130.

— **Rablók és csendőrök harca.** A ma hozzánk érkezett Universul írja: Lugosról jelentik: Tegnap reggel, midőn Tabán szakaszvezető és 3 csendőr Lugosról örállomásukra haladtak, az országuton egy rablóbanda támadta meg. Szabályszerű harc fejlődött ki köztük, mely két óráig tartott. Tabán szakaszvezető holtan maradt, két csendőr pedig súlyosan megsebesült.

— **Leégett a barátosi gyár.** Rövid egy hónap alatt már másodszor támadt tűz a barátosi faipar telepén. Vasárnap este a telep fűrészgárára gyúlt ki és hamvadt el teljesen. A kár még felbecsülhetetlen.

— **Visszatérítik a tulfizetett munkáspénztári járulékokat.** Ismeretes, hogy a jogtalanul kivetett munkásbiztosítási járulékokat a kormány nem akarta visszafizetni a munkaadóknak, sőt mikor a semmisítőszék a munkaadóknak adott igazat, akkor a határozat végrehajtásának ellensúlyozására visszaható erejű törvényt hozott. — Most a kormány jobb belátására tért es — mint Bukarestből jelentik — a minisztertanács ötvenmillió hitelt szavazott meg, hogy a jogtalanul kivetett munkásbiztosítási járulékokat visszafizesse a munkaadóknak.

— **A postai tarifa.** A közönség még mindig nincs tisztában a postai tarifára vonatkozólag, sokan vannak, akik nem tudják, hogy a levelek milyen portó alá esnek. Szolgálatot tesszünk olvasóinknak, mikor itt leközöljük a levelek postai tarifáját. E szerint egy egyszerű levél 20 grammig belföldre 1 leu rendes, 10 ban segélybélyeg, ajánlási díj 2 leu. Levelezőlap 50 ban + 10 ban. Külföldre, Ausztria, Csehszlovákia, Italia, Jugoszlávia, Lengyelország és Magyarország: egyszerű levél 4-50 leu, ajánlási díj 6 leu. Levelezőlap 3 leu. Egyéb külföldi államokban egyszerű levél 6 leu, ajánlási díj 6 leu. Levelezőlap 6 leu. Külföldi levelekre nem jön segélybélyeg. Minden 20 gramm belföldre 50 ban, külföldre 3 leu.

— **Nagy szárazság Magyarországon.** A nagy szárazság következtében a Hortobágyon a rétek és legelők kiégtek. Az állatállomány tápláléka oly kevés, hogy az állatok éhen pusztulnak Debrecen vidékén.

— **Gazdálkodás a kisajátított földekkel.** A kormány elhatározta, hogy a kisajátított földeket bérbe adja és a bért természetben kell fizetni. A bér, amely az államot illeti: 100 kilogramm gabona lesz katasztrális holdanként Erdélyben és 300 kilogramm hektáronként Besszarábiában. Ez a bér a szántók és kaszálók után jár legelő után holdanként 60, hektáronként 120 kilogramm. A mennyiség a föld minősége szerint csökkenthető, vagy emelhető. A bérbeadásnál elsőbbségük van a falusi gazdáknak vagy a szövetkezeteknek. Minden bérbeadás a tulajdonbaadást végző központi pénztár jóváhagyása alá tartozik s gazdasági tanácskozáskor nyújtandók be. Az évi bér tehát kb. annyi, mint a kisajátítási árak átlaga. A bérlet terhelik ezenkívül az állami adók stb. közterhek is. A mintagazdaságoknak minősített birtokot tulajdonosaik a megváltási ár ötszázalékaért bérelhetik, ha a földművesek igényének kielégítése után marad még fenn kiosztatlan terület.

— **Dr. Szőnyi tanulmányuton lévén,** november 15. után fog rendelni.

Virágok szerelmesei.

Egy eddig ismeretlen néptörzs rendkívül érdekes szerelmi szokásairól számol be egy angol folyóiratban Sidney P. Powell keletázsiai utazó. Powell Ceylon szigetén bukkant rá a márdikra, akiknek erotikája annyira szokatlan, hogy a megjelölésére Powellnek egy új szót kellett alkotnia: a virág-erotika kifejezését. Az ázsiai utazó a következő sorokban adja elő megfigyeléseit:

A 2380 mtr. magas Kirigallpolla délnyugati lejtőin bukkantunk rá a márdik törzsére, akikről eddig csak hallomásból tudtunk. Ceylon benszültjei legendás áhitattal beszélnek a márdikról, szinte poétikus tisztelettel. Mint a „fehér-béke” völgyének lakóit, mint a „virággal alvókat” emlegetik őket, úgyhogy eleinte azt hittük, ez a törzs csak a benszültök fantáziájában él s a fehér-béke völgye nem más, mint a hindu paradicsom-monda, hiszen tudvalevőleg sokan Ceylonban keresik az elvesztett paradicsomot. Annál nagyobb volt a meglepetésünk, amikor geológiai kutatásaink közben a Kirigallpolla járatan szikla-tömekelei között egyszerre megpillantottuk a nyolc csodálatos völgyet, amelyben a márdik honolnak.

Meg kell állapítanunk, hogy a márdik törzse a legszebb minden eddig ismert néptörzs között. Eddig általában Ceylon őslakóit, a szingalézeket tartotta a néprajz a legszebb emberfajának, de a márdik még a szingalézeknél is különbek. Formáik, mozgásuk, mimikájuk a legtökéletesebb, amit egy művész intuíciója elképzelhet. Bőrük színe a finom rézkarcok barnájára emlékeztet. Modoruk rendkívül finom és tartózkodó. Szerelmi életük aszketikus, tisztára csak a fajfenntartásra szorítkozik. Ez a nép a virágokba szerelmes.

Egy igen különös orgiasztikus ünnepi szokást figyeltünk meg ugyanis a márdiknál: a fiatalok erotikus felavatását. Mikor a gyermekek kilenc évesek lesznek, az esős időszak elmúltával a singa-papok a második völgyben összegyűjtik őket, fiukat és lányokat külön csoportokba. A déli órákban a gyermekeknek le kell heveredniök a földre, kitért karral és lábbal. Így fekszenek moztelenül a forró nap sugarai alatt egy félóra hosszát. Azután a singa pap megjelenik a fiuk

sorai között, egy viruló magnólia-ággal a kezében, amelyet egy méter magasságban lenget a fejük fölött. Ha a fiu nemileg érett, akkor a magnólia ág lehajlik a teste felé. Ezeket a fiukat a pap kivesszi a sorból és különállítja. Ugyanezeket a mozdulatokat megismétli a fekvő leányok sora felett is, csak hogy ilyenkor egy szantáló-ajfa-galyat tart a kezében. Hihetetlen ugyan, de megfigyeléseink alapján határozottan állíthatjuk, hogy a viruló ágak valóban reagálnak a nemi érettségre.

A papok háza fölötti terraszon egy óriási, ezer láb hosszú virágkert terül el. A kert két részből áll, az egyik pirosan, a másik sötétsárgán világít. Embernagyságu bokrok ezek, amelyek ebben az időtájtban buján virágznak és olyan sűrűn vannak ültetve, hogy alig lehet áthalolni közöttük. A sárga virágzat egy eddig ismeretlen magnólia-fajta, a Magnólia glauca L. csoportjából, a piros virágzat semmiféle eddig ismert növényre nem emlékeztet. A kíséretünkben lévő James Ch. Brown botanikus bacchantia mardinak nevezte el. A bacchantia mardi illata az akácillatra emlékeztet, levelei lándzsaszerűek, virágzata fűrés.

Ebben a virágtengerben merülnek el az érett gyermekek, a fiuk a sárga virágok, a lányok a pirosak között. A felnőttek körülveszik a kertet és furcsa hangszereiken rendkívül izgató, noha monoton zenét játszanak. Minden fiút egy nagyobb fiu, minden leányt egy hajadon kísér be a virágok közé. A kísérel előre megy a virágok között s a felavatandó gyermek megy utána. A virágok közt nehéz előrejutni, a vezető különösen mozdulatokat tesz, amit a gyermek utánó. Egész testét forgatja, úgyhogy annak minden porusa érintkezésbe jut a virágokkal. A nők kissé másként mozognak, mint a férfiak...

Minél messzebb jutnak a virágok között, annál öntudatlanabbak a mozdulataik. Később már egészen magukon kívül, szinte ösztönszerűen mozognak. Messziről nézve az az érzésünk, hogy mindenkinek így kell előrehaladnia, ha ebbe a virágtengerbe téved. Az arcuk mereven mosolyog, a szájuk gyengén habzik, a mozdulataik görcs-szerűek. Lihegve és hevesen lélekeznek, a végén már egy helyben támolynak. A legérdekesebb azonban a virágok viselkedése. Az eleinte mozdulatlan virágtengeren, mintha lágy szellő söpörne végig, az ágak imbolyogni kezdenek és maguk alá temetik a támológókat. Aztán szinte az egész kert a földre terül. Ebben a pillanatban a gyermekek fájdalmasan felkiáltanak, karjaikat messze kitérítik, belefogózkodnak a bokrokba és szinte élettelenül hátraesnek, míg a virágok teljesen eltemetik őket.

A kíséretünkben lévő botanikus alapos vizsgálat alá vette ezeket a virágokat. Ez a növényfajta vadon is megterem a márdik völgyeiben, de a singa-papok azt állítják, hogy az ő bozótjaik, a szerelmi kertek bokrai jóval nagyobbak, mint a vad-bokrok. Megfigyeléseink igazolták a papok állításait. Érdekes még az is, hogy a szerelmi kertben lévő virágok illata különbözik a vadontermő virágok illatától: sokkal erősebb, szinte állati szaga van ezeknek a virágoknak.

A márdik szerelmi élete különösképpen igazolja azt a gondolatot, hogy minden élő rokonságban van egymással. Az embereknek és virágoknak egymás iránti szerelmét már a régi görögök is ismerték. Powell azt állítja, hogy a márdik virágrajongása egyre jobban terjed Ceylonban s hogy a szingalézek között titkos szekták vannak alakulóban virágorgiák ünneplésére. Powell cikkének végén felszólítja az angol kormányt, hogy tegyen szigorú intézkedéseket ezeknek az üzemeknek a megszüntetésére, mert az sem valószínűtlen, hogy az európaiak is átveszik őket előbb utóbb. „A modern államban” — fejezi be Powell, — „az állampolgár csak bizonyos korlátokon belül rendelkezhetik saját testével.”

Innen-onnan.

× **Boldog idő.** A kávéházban az amerikai szesztilalomról beszélgettek. Megjegyzik egyik beszélő:

— Soha sem lesz boldogság, amíg szeszestilt árulnak.

— Az már igaz! — jegyzi meg egy közismert alkoholfogyasztó. — Bárcsak eljőne az idő, amikor ingyen osztogatják!

× **Súlyos pénzbüntetés egy tréfaért.** Az eset Csehszlovákiában történt. A kerületi főnök, aki valamikor lelkes magyar volt s most is jól tud magyarul, szemleuton van s betér az egyik nagyobb város vendéglőjébe. A pincérek csehül köszöntik, de rövid beszélgetés után kiderül, hogy nem tudnak csehül. A főnök indulatos lesz s a vendéglő tulajdonosát hivatja. Szemrehányó hangon leekézteti:

— Micsoda dolog az, hogy egyetlen pincére sem tud rendesen csehül. Hát hol vagyunk? Csehszlovákia ez vagy Magyarország?

A vendéglős mentegetőzött:

— Múltóságos uram, — ezelőtt csupa cseh pincérem volt s most is olyanokat tartanék, de nem kapok. Aki nálam volt, az már mind elment hivatalnoknak a vármegyére. A főpincérem, az a nagy tolvaj, pénztárnok lett, a pincéreim szolgabírók, még a pikoló-fiut is kinevezték detektívnek...

A kerületi főnök elhallgatott s másnap a vendéglőst elítélték ezer szokol pénzbüntetésre, mert gyalázta az államot.

× **Anyósok ligája.** Ilyen is van már, természetesen Amerikában. Mint ahogy a hegytetőről megindult kavics lavinává növekedve zudul a völgyre, úgy ezt a ligát is egy jelentéktelen, apró esemény hozta létre. Egy kis amerikai városban egy valóper tárgyalásán a bíró megkérdezte a feleket, hogy mily messze lakik tőlük az anyós. Kétezer angol mértföldre, volt a válasz, ami megnyugtathatta volna a bírót, hogy nem az anyós dulta fel a házasságot. S a bíró mégis nagy fejtegetésbe bocsátkozott, hogy a valóperek felét az anyósok cselszövése okozza. A városkában élő anyósok nagyon felháborodtak, gyűlést hívtak össze s tiltakoztak a bíró támadása ellen, sőt, hogy hasonló igazságtalan támadásoktól elvegyék a kedvét, ligát alakítottak az anyósok védelmére. A liga elnöke felszólította a bírót, hogy jelenjen meg a liga ülésén s bizonyítsa be vádjait, amelyekkel az anyósok becsületét megtámadta. A bíró azonban nem jelent meg a veszedelmes ítélőnők előtt. Az anyósok ligájának működéséről egyelőre újabb jelentés nem érkezett az anyósliga nélküli Európába.

KÖZGAZDASÁG.

Juhaink fertőzöttsége. Az Erdélyi Gazdasági Egylet közli, hogy az erdélyi juhállomány-nak a mételykorral való fertőzöttségére és azon körülményre, hogy elegendő a juhoknak nedves, mocsaras területen egyszer való áthajtása ahhoz, hogy a betegséggel fertőződjenek, ne mulasszák el juhtenyésztő gazdák idejében megvizsgálni juhaikat, hogy nem szenvednek-e mételykorban? Ennek külső jelei a szem fehérjének sárgaságra emlékeztető színe, a nyakmirigyek megduzzadása, előre haladott stádiumban a gyapju hullás. — Egyszerű, gyakorlati módja a vizsgálatnak, ha a juhokat hegyen fel meghajtjuk, a gyengébb, beteges juhok visszamaradnak, ezek okvetlen tüzetesen megvizsgálandók. Ha a bajt megállapítottuk, kezeljük az egész nyáját Distol-lal. Bővebb szaktanácsot az Erdélyi Gazdasági Egylet díjtalanul nyújt az érdeklődőknek.

A vetések állása. A földművelési minisztériumból érkezett jelentésből kitűnik, hogy esőre van szükség az egész országban. A régi királyságban nem történt még sem szántás, sem őszi vetés. A gabona árak emelkednek.

A szárazság dacára Erdélyben elkezdődtek a vetések.

Moldvában és Besszarábiában a kukorica termés gyengébb, mint Munténiában és Olteniában; Erdélyben közepes. A Duna partján kitűnő termés volt.

Városi mozi.

A sötétség birodalmában.

(A mozi iroda közlése.) Október 13-án, szombaton este, 14-én, vasárnap, d. u. 6. este 9 órakor kerül bemutatásra *A sötétség birodalmában*, szenzációs kalandor-film 6 felvonásban; főszerepben a híres dán filmstar: Emille Sannon. Tudományos kutatások és fantázia szülemények szövik át e kalandor-film alapeszméjét. A Aconagua vulkán kitör. Wissler báró egy találmányt szeretne megvenni, de nincs pénze; anyagi

zavarából kisegíti Ingrid, a nővére, aki Kalender tanár expedíciójával leszáll a föld mélyére, ahol óriási értékű platinaérmékre bukkan. Így segít bátyja anyagi helyzetén. Ingridet azonban a rendőrség keresi, bizonyos cheque is eltűnt modellek miatt, de a törvény kezét sikerült kikerülnie; még utoljára részt vesz a vulkán kitörése miatt szerencsétlenül járt expedíció megmentésén, de csak Rossi festőt, szerelmét tudja kimenteni a bajból.

Helyes ujtások a moziban. Október 6. óta a mozi-színház berendezése megváltozott: az ülőhelyeket célszerűbben és kényelmesebben sorakoztatták. Még örvendetesebb ujtás, hogy okt. 6-tól állandóan zongora kíséret mellett pereg le a film, mi miatt illuziónk erősebb, a klasszikus és népdalok váltakozó áriája hatósabb. A mozi direktor úgy látjuk mindent megtesz, hogy a közönség jól érezze magát; mozi-pártfogásával most a közönségen a sor.

NYILTTÉR*)

Értesítés.

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy a Száva Dávid-féle üzlethelyiséget átvettem és felkérem mindazokat, kiknek fenti céggel szemben üzleti követelésük van, hogy azt nekem 5 napon belül bejelenteni szíveskedjenek, mert azon túl a követeléséért felelősséget nem vállalok.

Kézdivásárhely, 1923. október 10-én.

Tisztelettel:

Lőrinc Jeromos.

*) E rovatban foglaltakért sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

Nr. 101. executiunal 1923.

Publicatiune de licitatie.

Subsemnatul executor judiciar aduc la cunostinta publica in senzul legii articolul XL. din 1881. §. 102. respective XLI. din 1908. §. 19. cumca lucrurile urmatoare s. a. masa, divany, futele si bival care in urma decisiunii Nr. 5053-6. din anul 1920. al judecatoriei de ocol din Targul-Sacuesc sau executat in Josif Pap in favorul executorului din Sft. Gheorghe repr. prin avocat dr. Carol Hadnagy din Covasna pentru incassarea capitalului de 1000 Lei si acces. prin executie de acoperire si cari sau pretuit in 4000 Lei se vor vande prin licitatie publica.

Pentru efectuarea acestei licitatie, pe baza decisiunii Nr. G. 1140-1923. al judecatoriei de ocol din Trg. Sacuesc se fixaza terminul pe 17. Octomvrie anul 1923. la oarele 9 a. m. in comuna Covasna in locuinta urmarit si toti cari au voie de cumpara sunt invitati prin acest edict cu observarea aceea, ca lucrurile susamintite vor fi vandute in senzul legii XL. din 1881. §. 107. si 108. celor cari dau mai mult, pe langa solvirea in bani gata si in caz necesar si sub pretul de strigare.

Pretenziunea care e de incassat face 1000 Lei capital, dobandzile cu 5% socotind din 23. Nov. 1920. iar spesele pana acum staverite de 846 Lei.

Intruat mobilele cari ajung la licitatie ar fi fost executate si de altii si acestia si-ar fi castigat dreptul de acoperire licitatie prezenta este ordonata si in favorul acestora in senzul articolului LX. din 1881. §. 102.

Dat in Targul-Sacuesc, la 30. Sept. 1923.

Stefan Molnár
executor judecatoresc.

BIROUL POPULATIEI TARGUL-SACUILOR.

Ad. Nr. 716-923.

Hirdetmény.

Köztudomásul hozatik, hogy a Belügyminiszter 71676-923. számú rendeletével a személyazonossági igazolványok (Buletin de inscriere) az itteni népességi hivatalnál meg fognak változni. Az új személyazonossági igazolványok (Bul. de inscriere) egy vizit nagyságu fényképpel lesznek ellátva. A közönség felhívatik, hogy ezen fényképet november 1-ig a kellő nagyságban szerezzé be. Ezen személyazonossági igazolványok (Buletin de inscriere) ki lesznek adva csak felnőtteknek és pedig nők és férfiaknak, akik a 21 évet betöltötték.

Targul-Sacuilor, 10. Oct. 1923.

Seful Bir. de Populatie:
N. Pop.

Alsócsernátonban a „Baka-vendégfogadó” és az országut mellett egy ház nagy kerttel 1923. október 14-én, vasárnap délután 2 órakor a „Baka-vendégfogadó” helyiségében árverésen el fognak adni.

Üzlet-áthelyezés!!

Vigadóban volt lisztraktáramat lakásomra, Szala-u. 2. sz. alá (Kovács újságárus ur mellé) helyeztem át, ahol mindenféle liszt maximális áron kapható. —

A nagy közönség szíves pártolását kéri:

Molnár Kálmán, malomtulajdonos.

Eladó egy Schunda-féle teljesen jó karban levő — **cimbalom.**
Cim a kiadóhivatalban.

58. udvartér, 7. szám alatt levő
KÓHÁZ ELADÓ.
— Cim a kiadóhivatalban. —

Egy rudas, cipész-varrógép

::: eladó Jancsó cipőfelsőrész készítőnél. :::

Heremag értékesítés.

Felhívás

Háromszékmegye Mezőgazdáihoz!

Szíves tudomására hozom Háromszék összes t. mezőgazdáinak, hogy a heremagra nézve külföldi vevővel azon megállapodásra jutottam, miszerint hajlandó Háromszékre lejönni és az összes heremag készletet megvásárolni; kikötése, hogy a készletek mihez tartás végett községenként irasanak össze és a vételár megállapítását községenként az érdekeltek egykét bizalmi férfia eszközölje.

Kérem tehát az érdeklődő t. gazdaközönséget, hogy a hozzávetőleges készletet községenként írják össze és velem az eredményt levél útján, egy negyed kilónyi minta kíséretében, sürgősen közölni méltóztassanak.

Egyben felhívom a heremag termelő t. gazdákat, hogy a heremag cséplés befejezésével igyekezzenek, mert az idén a külföld nagy heremag termése miatt az érdeklődés egyáltalán gyenge s így az eladás gyors lehetőségét kár volna elmulasztani.

A bejelentések vétele után további megbeszélések végett községenként tiszteletemet teszem.

Teliu (Keresztvár), 1923. okt. 1-én.

INDIG ÁRON.

Jó családból tanulóknak 2 fiut

lehetőleg vidékit azonnal fölveszek. Szántó Gy.

Karácsonyig mindennap

leszállított árak mellett elárusítva a következő cikkek:

140 cm. széles	Schiffonok	— 48 L-től
férfi szövetek 120 L-től	Gyolcsok	— 42 L-től
Férfi bársonyok 185 L-től	Szürke vászon	28 L-től
180 cm. zeigok 85 L-től	Kalapok	— 100 L-től
100-140 széles női	Esőernyők	— 198 L-től
szövetek — 115 L-től	Férfi ingek	— 220 L-től
Glottok — 98 L-től	Férfi alsónadrág	120 L-től
Zeffirek — 38 L-től	Férfi harisnyák	18 L-től
Cartonok — 36 L-től	Női harisnyák	22 L-től
Barchettok — 45 L-től	Gyerm. harisnyák	20 L-től
Tennis-flanelek 48 L-től	1/1000Y. lánccérna	52 L-től

Megérkeztek a gyermek és a női kötött kabátok és jemperek. — Gyermek, női és férfi trikókban és ide fel nem sorolt cikkekben nagy választék.

Kérem a t. vevő közönség személyes meggyőződését.

Tisztelettel:

BENOVITS I. JENŐ.

Saját érdekében olvassa el!!

Nagymennyiségű cseh és galaci áru érkezett.

Nagy kiárúsítás!

1 m. Carton — 32 L-től	1 pár női harisnya — 18 L-től
1 m. Zephir — 32 L-től	1 pár férfi harisnya — 15 L-től
1 m. Schiffon — 32 L-től	1 drb. 400 Y cérna I. m. — 10 L-től
1 m. Barchend 40 L-től	1 drb. zephir munkás ing — 140 L
1 m. Flanel barch. 55 L-től	1 drb. női ing — 110 L
1 m. 120 cm. széles csikos szövet 100 L-től	1 drb. keménygallér 20 L
1 m. Gyolcs I. m. 40 L-től	1 drb. puhagallér — 13 L
1 m. 140 cm. széles férfi szövet 210 L-től	1 drb. kötött nyakkendő — 20 L
1 m. 140 cm. széles cérnaszövet 100 L-től	

Valamint mindennemű férfi és női kabátszövetek, lepedővásznak, női és férfi fehérneműk, rövid és kötött árak, ugyisint itt fel nem sorolt cikkek a legolcsóbb árban lesznek kiárúsítva.

Kérem a t. közönséget, áruimat vételkötelezettség nélkül tekintse meg.

Vagyok kiváló tisztelettel:

BENOVITS MÓR.

KÉT CIPÉSZ-SEGÉDET,

jobb munkára, egyet pedig javításra azonnal felveszek. Szántó Gyula.

Üzlet áthelyezés.

Jancsó Gyula utódai tudatják, hogy **ÜVEG-, PORCELLÁN-ÜZLETÜKET**

áthelyezik a ref. egyház tulajdonát képező bérpalotába, az eddigi Szép Ödön ur által bérelt vasúti üzletbe. — Az eddigi bizalmat továbbra is kérve, ajánlják dusan felszerelt üveg-, porcellán-, pléh edény-, diszmi- és játékaruk raktárukat a nagy- o-o érdemű közönség szíves pártfogásába. o-o

Kereselek jó családból 1-2 fiut kefekötő tanulóknak teljes ellátással és ruházattal Brassóba, azonnali belépésre. ZEIDES JÓZSEF, Árvaház-utca 11. szám.

== Elsőrendű ==
fenyővizet és szilvapálinkát
:: gyárt és szállít jutányos áron ::
BAKÓ ISTVÁN gyümölcspálinka-főzdéje
SZENTKATOLNA.

Egy jó házból való,

lehetőleg 2-3 középiskolát végzett fiu TANULÓNAK felvétetik a Kézdivásárhelyi Könyvnyomda r.-t. papírtüzletébe.

HIRDESSZEN

SZÉKELY UJSÁG-

ban, ha azt akarja, hogy üzlete jól menjen, az adás-vételben oo- eredményt érjen el. o-o

KÉZDIVÁSÁRHELYI KÖNYVNYOMDA R.T.

SZÉKELY UJSÁG, SZÉKELY MÉHÉSZ,
PLETYKA :: KIADÓHIVATALA

PAPIRÁRU-KERESKEDÉSÉBEN

mindenféle irodai felszerelés, nyomtatványok, iskolai szükségletek, képes levelezőlapok, elegáns levélpapírok, üzleti könyvek, stb., stb., nagy választékban kaphatók.

MODERNÜL BERENDEZETT NYOMDAJÁBAN

gyorsan és csinos kivitelben készülnek hivatalos nyomtatványok, plakátok, könyvek, füzetek, névjegyek, esküvői kártyák, meghívók, stb. és egyéb nyomdai munkák.

Papíráru üzletébe bevezette a rövid- és gummi-árakat is.